

Jolanta Szulc

Zakład Bibliotekoznawstwa
Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej
Uniwersytet Śląski w Katowicach
e-mail: jolanta.szulc@us.edu.pl

NORMALIZACJA INFORMACJI I DOKUMENTACJI
– TRADYCJA I WSPÓŁCZESNOŚĆ
(WARSZAWA, 17 MARCA 2015 R.)

W dniu 17 marca 2015 r. w siedzibie Polskiego Komitetu Normalizacyjnego w Warszawie odbyła się konferencja pt. *Normalizacja informacji i dokumentacji – tradycja i współczesność*. Konferencja wpisala się w obchody dwudziestolecia działalności Komitetu Technicznego (KT) 242 ds. Informacji i Dokumentacji. Jej organizatorami byli: Polski Komitet Normalizacyjny oraz Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Obrady rozpoczęła Ewa Zielińska, Dyrektor Wydziału Relacji Zewnętrznych PKN, która powitała uczestników spotkania. Następnie referaty wygłosiły: Anna Jarońska, Kierownik Sektora Zagadnień Podstawowych i Systemów Zarządzania oraz Jolanta Szulc, Przewodnicząca KT 242, pracownik Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Anna Jarońska przedstawiła referat pt. *System normalizacji dobrowolnej w Polsce*, w którym omówiła najważniejsze wydarzenia i akty prawne w dziewięćdziesięcioletniej historii normalizacji w Polsce. Prelegentka zwróciła uwagę, że 1 stycznia 2004 r. PKN uzyskał członkostwo w European Committee for Standardization (CEN) i European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC). Aktualnie PKN – jako krajowa jednostka normalizacyjna – działa na podstawie ustawy z dnia

12 września 2002 r. o normalizacji. Wynikiem działalności normalizacyjnej jest Polska Norma (PN) – dokument techniczny przeznaczony do dobrowolnego stosowania oraz inne dokumenty, również stosowane dobrowolnie. Prace merytoryczne nad tymi dokumentami odbywają się w komitetach technicznych (KT), z uwzględnieniem zasady, że zainteresowani opracowują normy na własne potrzeby i ze swoich środków.

Jolanta Szulc zaprezentowała referat pt. *Historia i działalność KT 242 ds. Informacji i Dokumentacji w latach 1994-2014*, w którym przedstawiła zarys historii KT 242, wykaz osób, które uczestniczyły w pracach KT 242, wykaz norm opracowanych przez KT 242 oraz najważniejsze obszary działalności KT 242. Historia działalności KT 242 rozpoczyna się 27 października 1994 r., w momencie, kiedy PKN utworzył Normalizacyjną Komisję Problemową (NKP) nr 242: Informacja i Dokumentacja, która działała w ramach Zespołu Zagadnień Ogólnych, Ochrony Zdrowia i Środowiska PKN (do 1993 r. prace normalizacyjne w zakresie bibliotekarstwa i bibliografii były prowadzone przez Branżowy Ośrodek Normalizacji, działający w ramach Instytutu Bibliograficznego Biblioteki Narodowej). Od 1 stycznia 2003 r. dotychczasowa NKP 242 zmieniła nazwę na Komitet Techniczny 242 ds. Informacji i Dokumentacji. W latach 1994-2014, w ramach prac KT 242, opracowano m.in. 12 PN własnych, 49 PN tłumaczonych oraz 14 PN w wersji angielskiej.

W drugiej części spotkania, w sesji *Współczesne zagadnienia normalizacji w zakresie informacji i dokumentacji*, swoje referaty przedstawili: Marta Grabowska z Instytutu Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego, Anna Matysek z Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Krzysztof Nowicki i Zbyszko Rok, reprezentujący firmę ARFIDO Sp. z o.o. Sesję prowadziła Jolanta Szulc.

W referacie zatytułowanym *Normalizacja w świetle nowej strategii Unii Europejskiej Europa 2020 i Europejskiej Agendy Cyfrowej* Marta Grabowska omówiła wybrane dokumenty zawierające założenia polityki społeczeństwa informacyjnego oraz wybrane dokumenty z Programów Ramowych Badań i Innowacji Unii Europejskiej, wspierające realizację tej polityki. Obecnie wdrażana strategia *Europa 2020* jest dziesięcioletnią strategią Unii Europejskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, i zawiera trzy powiązane ze sobą priorytety: rozwój inteligentny, rozwój zrównoważony, rozwój sprzyjający wyłączeniu społecznemu. Do siedmiu projektów przewodnich strategii *Europa 2020* należy projekt *Europejska agenda cyfrowa*, w ramach którego realizowane jest działanie *Interoperacyjność i normy*. Działanie to zakłada wdrożenie i stosowanie norm technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK), opracowanych przez różne fora i konsorcja.

W wystąpieniu na temat *Normalizacja informacji i dokumentacji w wybranych krajach Unii Europejskiej* Anna Matysek przedstawiła wyniki analizy współpracy krajowych Komitetów Normalizacyjnych (KN) z europejskimi i międzynarodowymi organizacjami normalizacyjnymi oraz analizy porównawczej prac normalizacyjnych w zakresie informacji i dokumentacji. Przedmiotem analiz była działalność krajowych KN pracujących w dziesięciu państwach, które 1 maja 2004 r. dołączyły do wspólnoty państw Unii Europejskiej (Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia oraz Węgry). Wnioski z przeprowadzonych analiz są następujące: normalizacja w zakresie informacji i dokumentacji w analizowanych krajach jest zróżnicowana; zauważa się brak projektów własnych, a normy europejskie są rzadko tłumaczone w całości; występuje przewaga prac międzynarodowych nad europejskimi.

W prezentacji zatytułowanej *Zabezpieczenie zbiorów bibliotecznych w technologii identyfikacji radiowej (RFID HF) według norm i standardów ISO* Krzysztof Nowicki i Zbyszko Rok zaprezentowali rozwiązania ARFIDO służące do obsługi, zabezpieczenia i porządkowania księgozbiorów bibliotek publicznych i akademickich. Rozwiązania te wykorzystują system *Radio-Frequency Identification (RFID)*. W referacie omówiono także normy stosowane w standardzie RFID, do których należą: ISO/IEC 18000, składająca się z części: ISO/IEC 18000-1:2008, ISO/IEC 18000-2:2009, ISO/IEC 18000-3:2010, ISO/IEC 18000-4:2008, ISO/IEC 18000-6:2013 oraz normy dotyczące urządzeń elektrycznych, w tym RFID: PN-EN 50364:2012 *Ograniczenie ekspozycji ludzi w polach elektromagnetycznych urządzeń pracujących w zakresie częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz, wykorzystywanych do elektronicznego nadzoru artykułów (EAS), identyfikacji z wykorzystaniem fal radiowych (RFID) i podobnych zastosowań*, PN-EN 60950:2002 – wersja angielska: *Bezpieczeństwo urządzeń techniki informatycznej* oraz PN-ETSI EN 300 330-1 V1.5.1:2008 – wersja angielska: *Electromagnetic compatibility and Radio spectrum Matters (ERM) -- Short Range Devices (SRD) -- Radio equipment in the frequency range 9 kHz to 25 MHz and inductive loop systems in the frequency range 9 kHz to 30 MHz -- Part 1: Technical characteristics and test methods*.

Na zakończenie obrad Przewodnicząca KT 242, Jolanta Szulc, podziękowała wszystkim zebranych za udział w konferencji, a także wszystkim obecnym i byłym członkom KT 242 za udział w pracach Komitetu oraz propagowanie idei normalizacji w zakresie informacji i dokumentacji. Następnie uczestnicy spotkania zwiedzili Czytelnię Norm, mieszczącą się w siedzibie PKN w Warszawie.